

Radikal

Taksim Topçu Kışlası için son karar verildi

Türkiye / 27/02/2013

Taksim Yayalaştırma Projesi'nin en önemli ayağı Topçu Kışlası'na Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'ndan onay çıktı

İSTANBUL - Hürriyet Gazetesi'nden Fatma Aksu'nun haberine göre Gezi Parkı'nın yerine 1940 yılında yıkılan Topçu Kışlası'nın yeniden yapılmasına ilişkin projeyi "Gezi Parkı'nın tarihe tanıklık ettiği" gerekçesiyle uygun bulmayarak oybirliğiyle reddeden İstanbul 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun kararı, Koruma Yüksek Kurulu'ndan döndü. Koruma amaçlı imar planları ile bunların her türlü değişikliklerini inceleyip onaylama yetkisine sahip olan Yüksek Kurul'un kararı, aynı zamanda nihai karar sayılıyor.

YÜKSEK KURULUN KARARINA UYULMAK ZORUNDA

Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarıyla ilgili hizmetlerin, bilimsel esaslara göre yürütülmesini sağlamak üzere kurulan ve üst kurul olarak kabul edilen Kültür Bakanlığı'na bağlı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu, Topçu Kışlası'nın yapımını onaylamış oldu. Yasaya göre, Koruma kurum ve kuruluşları (belediyeler dahil) ile gerçek ve tüzel kişiler, Koruma Yüksek Kurulu ve koruma kurullarının kararlarına uymak zorunda.

Koruma kurullarınca alınan kararlar nedeniyle uygulamada doğan genel sorunları değerlendirerek nihai görüş veren Koruma Yüksek Kurulunun tabii üyeler dışındaki altı üyesi, koruma kurulu başkanları arasından Kültür Bakanı tarafından belirleniyor.

Koruma Yüksek Kurulu yılda en az iki defa toplanıyor. Bakanlık gerekli gördüğünde kurulu olağanüstü toplantıya çağırabiliyor. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu ile Koruma Kurulları Yönetmeliği'nde, üst kurulun görevleri şöyle sıralanıyor:

“Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve restorasyonu ile ilgili işlerde uygulanacak ilkeleri belirlemek. Koruma kurulları arasında gerekli koordinasyonu sağlamak. Uygulamada doğan genel sorunları değerlendirerek görüş vermek suretiyle Bakanlığa yardımcı olmak. Bakanlıkça tespit edilen veya ettirilen, korunması gerekli kültür ve tabiat varlıkları ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne tespit edilen korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının tescilini ve gruplandırılmasını yapmak. Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının koruma alanlarının tespiti yapmak. Korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarından özelliklerini kaybetmiş olanların tescil kaydını kaldırmak. Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ve bunların koruma alanlarının kullanılmaları, kullanma şeklinin değiştirilmeleri ile bu alanlar içinde inşaat ve tesisat yapılıp yapılmayacağı konusunda karar almak. Naklinde zorunluluk bulunan korunması gerekli kültür varlıklarının uygulamaya yönelik işlemleri hakkında görüş vermek. Korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı parsellerinde, taşınmaz kültür varlıklarının mahiyetlerine tesir etmeyecek şekilde ayrılma ve birleştirilmelerine ilişkin karar almak.”

İTİRAZ HAKKI

Koruma Yüksek Kurulu ve koruma kurulları kararlarına karşı İdari Yargıya süresi içinde itiraz edilebiliyor. Bu tür kararlara karşı açılan davalarda, İdari Yargı mercilerince iptal veya yürütmenin durdurulması kararı verilmedikçe, koruma kurulları başvuruları değerlendirebilir.

Öte yandan, Yüksek Kurul'un kararıyla ilgili görüşlerini sorduğumuz İBB yetkilileri ise, resmi yazı kendilerine ulaşmadan herhangi bir açıklama yapamayacaklarını belirttiler.

2 NOLU KURUL NE DEMİŞTİ: GEZİ PARKI TARİHE BELGELİK EDİYOR

İstanbul 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun verdiği kararda şu ifadeler yer almıştı: “Söz konusu alanda yapılan incelemeler sonucunda ortaya konulan değerlendirmelerde, bu alanda günümüzde mevcut olmayan Topçu Kışlası'nın yapım yılı, mimarı, plan özellikleri, yapım detayları tam olarak bilinmeyen ve söz edilen alanın tarihsel olarak kullanımında kısmen mezarlık, daha sonra 1794 yılında yanan topçu kışlası, III. Selim döneminde 1803-1804 yıllarında yerine yapılan ikinci dönem topçu kışlası, 1860'larda Abdülaziz döneminde kapsamlı değişim ve dönüşüm sürecinde soğan kubbeleri ve süslü cepheleri ile Hint ve Rus mimarisini çağrıştıran özellikleri gösteren üçüncü dönem, daha sonra yapının ortasında ilk milli maçların oynandığı Taksim Stadı isimli futbol sahası olarak kullanılan ve 1939-40 yıllarında yıkılan yapının yerine, günümüzde 60-70 yıllık kullanım değeri ile tarihe belgelik eden bir nitelik kazanmış ve geçen sürede dönemin şehircilik anlayışına uygun bir kararla İstanbulluların kolektif belleğinde yer etmiş Taksim Gezi Parkı kullanımının sıralandığı görülmektedir.”

KÜLTÜR BAKANLIĞI AÇIKLAMA YAPMIŞTI

Kültür ve Turizm Bakanlığı ise yaptığı açıklamada, “Projenin oy birliği ile reddedildiği şeklindeki haberlerin gerçeği yansıtmadığını belirtip, şu açıklamada bulunmuştu: “İstanbul 2 Numaralı Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulu 11 Aralık 2012 tarihinde almış olduğu kararla ‘projede yapının özgün mimarisini oluşturan iç mekan kurgusu, süsleme özellikleri ve elemanları, yapının yapım dönemleri, yapılan müdahaleler ve önceki dönemlerine ait izlerle ilgili bilgi ve belgelerin eksik olması nedeniyle Taksim Gezi Parkı'nı dikkate alacak şekilde Cumhuriyet Caddesi'ne cepheli kesimde, meydan ve çevresi ile işlevsel olarak uyum sağlayan alternatif tasarım önerilerinin hazırlanarak Taksim Gezi Parkı ve Taksim Meydanı Yayaalaştırma Projesi ile bütüncül olarak ele alınan Kentsel Tasarım Projesinin birlikte iletilmesi halinde konunun değerlendirilmesine’ hükmetmiştir. Taksim Meydanı Kentsel Tasarım ve Topçu Kışlası Restitüsyon ve Yeni Kullanım Projeleri bu hususlar doğrultusunda hazırlandıktan sonra koruma bölge kurulunda yeniden değerlendirilecektir.”